

pachatel netoliko jediný jako původce celého skutku, nýbrž zároveň na jednotlivých činech k němu směřujících spoluvinen jest (rozh. ze dne 13. října 1876 č. 5526; ze dne 3. února 1880 č. 13612, sb. 227).

2. Způsoby spolupachatelství.

a) *Komplot* (*societas delinquendi*) jest spojení více osob v jakousi společnost k tomu cíli, aby každý ze spolčených zamýšlený, předem smluvený a určený zločin společnou činností provedl.

b) *Tlupa* neboli *rota* (*Bande, Rotte*) jest spojení k společnému provedení většího počtu zločinů, předem však jednotlivě neurčených. Toto spojení samo o sobě není pokusem nějakého zločinu, poněvadž při něm není vztahu k určitému zločinu. Trestnost počíná tudíž teprve, když byla učiněna další úmluva o provedení určitého zločinu, a stíhá toliko ty členy tlupy, kteří při speciálním trestním skutku se účastnili (Herbst str. 85).

III. Pachatelství při pokusu zločinu (viz čl. Příprava a pokus činu trest.).

IV. Vojenský trestní zákon souhlasí úplně se všeobecnými zásadami občanského trestního zákona (§ 11 voj. tr. z.).

V. Trestní právo důchodkové.

1. Pojem.

Podobně jako obecný zákon trestní mluví § 19 tr. z. důch. o přímém pachateli oproti původci jako pachateli nepřímém. Přímým pachatelem jest tedy ten, kdo svým činem neb opomenutím dle obecných zásad v §§ 13—18 uvedených důchodkový přestupek spáchal. Pachatel a původce rozeznávají se od spoluvinníků a účastníků tím, že jim každý přestupek může býti přičítán, a že podléhají přísnějšímu trestu než tito (§ 102). Pachatele a původce označuje důch. tr. z. ostatně při jednotlivých přestupcích různými jmény, na př. jako návodce (§ 182), hlavního pachatele (§ 179, *Hauptling*) atd.

2. Pachatel jako účastník.

Zvláštní ustanovení obsahuje § 29 tr. z. důch., dle něhož pachatel ve všech případech, kde mu z důvodů v § 15 uvedených čin neb opomenutí jako důchodkový přestupek nelze přičítati, přece tresce se jako účastník, jestliže pachatel prospěch s dotčným činem neb opomenutím spojený uskutečnil nebo uskutečniti, zvýšiti, zabezpečiti se snažil nebo učinil kroky, aby důchodkové úřady o činu neb opomenutí resp. o dotčné věci nezvěděly, činil-li tak v době, kdy důvod vylučující přičítání tohoto činu neb opomenutí jemu jako pachateli pominul.

Původ zboží.

I. Pojem.

Povinnost vykazati odebrání, vyclení neb tuzemský původ zboží je nejdůležitějším podkladem všech kontrolních pravidel v oboru zákonodárství celního. Dřívější předpisy o tom byly nedostatečné a vedly obyčejně k posouzení zboží znalci. Platný řád celní a monopolní přesně vytkl pojem výkazu a obmezil povinnost k témuž jak co do předmětu tak co do osob. Předpisy o průvodech přípustných k potvrzení odebrání nebo původu, jež pokud se týče důkazu znaleckého zbudovány byly na zásadách jednoduchých a požadavkům spravedlnosti odpovídajících, podrobně upravil k vůli souvislosti II. díl důch. z. tr. (§§ 727—754).

II. Předmět a objem výkazu: Budiž vykazáno:

1. Odebírání zboží důkazem, jak a od koho přešlo na toho, kdo je k výkazu povinen.

2. Původ důkazem, kdy a na kterém místě celního území a kým bylo zboží vyrobeno.

3. Povinnost vykáhati původ neb vyclení vztahuje se však jen k předmětům, které tu skutečně jsou, nevztahuje se však na předměty spotřeбенé ani na ty, které patrné známky o tom vykazují, že v užívání jich se pokračuje, pokud jsou to zároveň předměty, jež bezprostředním zničením neb použitím upotřeбенy nebývají. Výjimka ze zásady této nastává jen při živnostnících, jimž výslovně je nařízeno zboží úplně úřadům důchodkovým vykáhati.

4. Kdo je povinen k výkazu odebírání zboží a vykáže jen původ neb vyclení, vyhověl tím již své povinnosti, ač osobu, od které zboží na něho přešlo a dobu nabytí nevykáhal, předpokládajíc však, že se prokáže identita zboží, jehož původ byl prokázán a jehož odebírání má býti vykáháno (§§ 307—309 cel. a mon. ř.).

III. Osoby k výkazu povinné.

1. Živnostníci, jež se zabývají tržbou neb dovozem zboží (tudíž i obchodníci podomní) vykažte původ neb vyclení zboží, ohledně něhož je proti nim podezření z některého důvodu v §§ 324 a 325 uvedených (nedostatečné označení zboží neb výrobků původu cizozemského, opomenuté ohlášení úřadu celnímu, nedostatečné vedení knih, nesprávné listiny, nedostatečné zanášení zboží, jež se má vykáhati, do knih obchodních, vymykání se celní kontrole, vzpírání se prohlídce, množství neb povaha zboží předpisům neodpovídající, potrestání pro podloudnictví neb průkaz podloudnictví po živnostensku provozovaného) (§§ 312 a 313).

2. Živnostníci, jež se zaměstnávají úpravou zboží, jako barvíři, valcháři, běličí, a pod. jsou stejně povinni vykáhati odebírání, původ neb vyclení zboží, jež je předmětem jich živnosti a jež se skutečně u nich nalézají, jako osoby v odst. 1 dotčené.

3. Živnostníci, jež spracují suroviny nebo fabrikáty tím způsobem, že tyto stávají se jiným druhem zboží aneb užívání, pro které jsou určeny, se mění, jsou povinni podobně jako osoby v odst. 1 dotčené vykáhati suroviny neb fabrikáty, jež se u nich ve stavu spracovaném neb nespracovaném nacházejí a jež předmět jich živnosti činí; pokud se však týče zboží, jež se u nich nalézají a jehož výrobou se zaměstnávají, vykažte jen původ jeho (§§ 316 a 317 cel. a mon. ř.).

4. Neživnostníci jsou povinni vykáhati původ neb vyclení:

a) když majitel pokusil se o to, by zboží buď při vstupu do místa uzavřeného a při vchodech úřady důchodkovými obsazeného aneb při prohlídce úředníky důchodkovými neb zřízenci stráže finanční objeveno nebylo neb

b) když vzepřel se prohlídce, při které bylo objeveno zboží ve stavu novém a neupotřeбенém neb konečně

c) když zboží je předmětem státního monopolu a při prohlídce se sezná, že nepochází z některé továrny státní (§ 319).

5. Gruntovníci jsou povinni k výkazu, když se nezaměstnávají výhradně hospodářstvím, nýbrž když kromě toho suroviny neb jiné zboží kupují a spracované neb nespracované dále scizují (§ 321).

6. Vykázal-li někdo sice odebrání, avšak nevykázal původ neb vyclení, je předchůdce, jemuž se dokáže, že zboží přešlo od něho na jiného držitele, povinen vykázati to, co dle citovaných ustanovení (§§ 308—321) vykázati měl, když zboží měl v držení (§ 322).

IV. Ohlášení původu:

1. V ohlášení zboží, pro něž se domáhá nižší sazba celní, než obyčejná, musí býti obsaženo kromě sazebního pojmenování i udání »výrobek« (jméno dotyčného státu, jenž používá nejvyšších výhod) a pokud není všechno zboží téhož čísla sazby výhody účastno, i zvláštní poznámky, jež výhodu odůvodňují (n. př. francouzský výrobek, hedbávné zboží, hladké tkanivo).

2. K zjištění udání původu stačí z pravidla listiny průvodní neb faktura.

3. Vysvědčení o původu: Při dovozu zboží, jež co do cla výhody požívá, nestačí pouhé udání v ohlášení, nýbrž dlužno, má-li býti užito mírnější sazby celní, přiložiti vysvědčení o původu. Vysvědčení o původu jsou osvědčení původu zboží, jež jsou zavedena k tomu účelu, by se zjistila jednak přípustnost dovozu zboží, na které zní, jednak i výše cla, jež ze zboží zapraviti sluší. Vysvědčení tato obsahují potvrzení, že zboží je výrobkem hospodářským neb průmyslovým udaného státu smluvního, a musí býti vyhotovena od úřadu místního neb od celního úřadu země původu, jenž je nejbližším místu původu. V obchodě pohraničním lze upustiti od výkazu původu, jde-li o menší množství zboží, jež slouží místním potřebám pohraničního obyvatelstva. Výhody, jež jsou poskytnuty jednotlivým zemím jen pro obchod pohraniční, nutno přesně posuzovati dle bližších ustanovení dotyčných smluv a dle předpisů vydaných k provedení těchto ustanovení. Výhody tyto předpokládají předložení vysvědčení o původu a nevztahují se ani na výrobky z jiných států, jež jen v obyčejném obchodě největších výhod požívají, ani na výrobky pocházející z přístavů Terstského a Rjeckého (§ 4 prov. předpisu k zák. ze dne 25. května 1882 č. 47 ř. z.).

4. Jako země původu budiž uvedena ona země, ze které zboží nebo předmět původně pochází; je-li to deklarantu neznámo, uvéstí sluší tu zemi, z jejíhož obchodu zboží nebo předmět přichází a nelze-li se ani toho dopátrati, onu zemi, kde zboží neb předmět byl odevzdán k dovozu do rak.-uherského území celního (§ 16 nař. z 10. října 1890 č. 2135 ř. z.).

V. Důkaz původu.

Důchodkový zákon trestní obsahuje o důkazu obviněného jakož i k jeho usvědčení tyto podstatné předpisy:

1. K výkazu odebrání nebo původu zboží lze užiti všech způsobů důkazu, jež zákon připouští k obhajování obviněného. Vyclení budiž dokázáno způsobem celním řádem předepsaným (§ 727 tr. z. důch.).

2. K průkazu odebrání nebo původu stačí, jde-li o předmět tak nepatrného objemu, že by záležitost v případě odsouzení byla méně trestnou. výpověď jednoho bezvadného svědka, pokud výpověď se zjištěnými okolnostmi souhlasí a její věrohodnost není seslabena ani obsahem ani osobními poměry svědka (§ 731).

3. Ve prospěch živnostníka, jenž vykázati má odebrání nebo původ zboží, činí jeho knihy živnostenské neb okolnosti do nich zapsané a provozování živnosti se týkající poloviční důkaz, když splněny jsou podmínky, které občanské zákony pro průvodnost knih živnostenských stanoví, a když zároveň jsou tu náležitosti vytčené v § 739 a sice:

a) zachovalost pokud se týče podloudnictví;
 b) obsah knih musí souhlasit s listinami výkazními a s označením předmětu ohledně odebírání a původu předmětu;

c) věrohodnost knih nesmí být seslabena jinými závažnými okolnostmi.

3. Za těchto podmínek činí knihy živnostenské poloviční důkaz nejen ve prospěch živnostníka, nýbrž i proti tomu, od koho předmět na živnostníka přešel (§§ 739 a 740).

4. Prohlásí-li znalci, že předmět dle jich zdání je původu cizozemského, a opírají-li toto své přesvědčení o jiné okolnosti, než které jsou uvedeny v §§ 744 a 745 a jež se týkají vlastností a výroby zboží, má úřad k rozhodování povoláný zjištěné okolnosti pečlivě uvážiti a posouditi, zda nálezem znaleckým ve spojení s okolnostmi těmito cizozemský původ zboží je prokázán. V každém případě musí však určitý výrok znalců býti podporován aspoň jedním ze zvláštních důvodů podezření v celním řádě (§§ 324 a 325) uvedených aneb aspoň jednou z okolností v §§ 744 a 745 důch. tr. z. naznačených (§ 747).

5. Ve všech případech, kde nálezem znaleckým buď o sobě aneb ve spojení s jinými okolnostmi byl cizozemský původ zboží dokázán, může ten, proti němuž nález k tomu konci sloužiti má, vésti protidůkaz, že zboží je tuzemského původu aneb že bylo podrobeno cla dovoznému aneb pokud se jedná o předmět státního monopolu, může dokázati, že zboží bylo koupeno ve státní prodejně neb od prodáváče státem zřízeného (§ 748).

6. Konečně lze povolit k žádosti toho, kdo původ předmětu má vykázati, by bylo užito ukázky díla (Werkprobe) co pomocného prostředku k objasnění skutkových poměrů neb dobrozdání znalci podaného (§ 749).

VI. Přestupky a tresty (§§ 379—383 tr. z. důch.).

1. Kdo byv dle předpisu vyzván, by své povinnosti vykázati odebírání, původ neb vyclení zboží dostál, tak neučiní, dopouští se těžkého přestupku důchodkového:

a) je-li zde jeden neb více ze zvláštních důvodů podezření, jež celní řád v §§ 324 a 325 uvádí;

b) když předmět je zbožím, jež v pohraničním okrese kontrole podléhá aneb je zbožím, které ve vnitřním celním území podléhá zosířené kontrole a bude nalezen v prvním případě v okrese pohraničním, v druhém pak případě ve vnitřním celním území;

c) když ten, kdo opomenul zboží vykázati, byl jednou již trestán pro podloudnictví aneb jiný těžký přestupek důchodkový podloudnictví příbuzný aneb již byl trestán dvakrát proto, že zboží nevykázal (§ 379);

2. Opomenutí dle předpisu žádaného výkazu odebírání, původu neb vyclení tresce se co jednoduchý přestupek důchodkový dvojnásobným až čtyřnásobným obnosem cla dovozního, jedná-li se v jiných, než v § 379 uvedených případech o vykázání zboží, jež

a) je předmětem živnosti toho, kdo je povinen zboží vykázati, neb

b) bylo nalezeno v pohraničním okrese (ač není-li to zboží v § 379 č. 2 uvedené a kontrole podléhající) a

c) ve vnitřním celním území jednoduché kontrole podléhá. Jsou-li zde závažné polehčující okolnosti, může býti trest zmírněn až na polovici obnosu cla dovozního (§ 380). Ve všech ostatních případech budiž trest, byl-li výkaz odebírání, původu neb vyclení opomenut, ač vyzvání dle předpisu se stalo, vyměřen polovicí až dvojnásobným obnosem cla dovozního. Jsou-li

zde závažné polehčující okolnosti, může býti trest zmírněn až na šestinu obnosu cla dovozního (§ 381). Potěžující okolností je při opomenutí výkazu odebrání původu neb vyclení, když ten, kdo je k vykázaní původu povinen, udal, že zboží bylo v celním území vyrobeno neb upraveno a dokáže se opak (§ 382).

Pych lesní a přestupky zákonů lesních viz Lesy.

Pych polní a ochrana polí.

Předmětem tu jest polní statek, na jehož ochranu vydáno bylo jakožto říšský zákon nař. min. vnitra a sprav. ze dne 20. ledna 1860 č. 28 ř. z. Nařízení toto platí nyní jen pro Dolní Rakousy, Horní Rakousy, Solnohrady, Tyroly a Štýrsko. Pro země ostatní vydány byly zvláštní zemské zákony a to: pro Čechy zák. ze dne 12. října 1875 č. 76 z. z., pro Moravu zák. ze dne 13. ledna 1875 č. 12 z. z., pro Slezsko zák. ze dne 30. června 1875 č. 21 z. z., pro Bukovinu zák. ze dne 5. srpna 1875 č. 21 z. z., v Dalmácii zák. ze dne 13. února 1882 č. 18 z. z., pro Halič zák. ze dne 17. července 1876 č. 28 z. z., pro Gorici a Gradišku zák. ze dne 18. března 1878 č. 11 z. z., pro Istrii zák. ze dne 28. května 1876 č. 18 z. z. a ze dne 30. června 1886 č. 18 z. z., pro Korutany zák. ze dne 28. března 1875 č. 22 z. z., pro Krajinu zák. ze dne 17. ledna 1875 č. 8 z. z., pro Terst zák. ze dne 20. března 1882 č. 13 z. z. a pro Vorarlberg zák. ze dne 28. března 1875 č. 18 z. z.

I. Pojem statku polního.

Dle min. nař. ze dne 20. ledna 1860 č. 28 ř. z. zahrnuje v sobě pojem statku polního všechny předměty, kteréž s provozováním hospodářství polního v nejširším slova smyslu přímo nebo nepřímo souvisí, pokud jsou na otevřeném poli. Ku statku polnímu počítati jest proto pozemky samé, jako pole, luka, zahrady, vinice, ovocné stromy a stromoví vůbec, lisovny, stodoly, úly, polní boudy, ploty, křoví, stromořadí, rybníky, zařízení zavodňovací a odvodňovací, hráze, vodní stavby a vodovody, polní cesty a stezky, polní studny atd., dále však i všechny plody a osení dosud nesvezené, kupy a stohy, hospodářské nářadí a nástroje na poli ponechané, tažný dobytek, pastevní dobytek, hnůj atd.

II. Pojem polního pychu.

Min. nař. ze dne 20. ledna 1860 č. 28 ř. z. prohlašuje za přepych polní jakékoli porušení nebo poškození polního statku, které nespadá ve všeob. zákon trestní. Citované zemské zákony na ochranu polí vystihují podrobněji a doplňují do jisté míry tuto definici říš. zákona. Zejména označuje český zákon na ochranu polního statku jakožto polní pych:

1. neoprávněné chození, pobývání, jezdění po polích a lukách, jakož i jinakých pozemcích a cestách, které označeny jsou za uzavřené jakoukoli ohradou, tabulemi zápočetními nebo jinakými výstražnými znameními;
2. neoprávněné odstraňování nebo poškozování ohrad, otevírání závěr, odstraňování nebo kažení zápočetních tabulí nebo výstražných znamení;
3. neoprávněné zavádění polních stezek (pěšin) nebo cest;
4. neoprávněné ulamování neb uřezávání kmenů, větví, kletí, květů, plodů nebo listů, klasů nebo bylin kteréhokoli druhu, dále požívání nebo trhání trávy na cestách sousedů;
5. neoprávněné bílení na mezích, hrázích a cizích pozemcích vůbec, dále neoprávněné sbírání nebo vykopávání kostí, hadrů nebo hnojiv v zahradách nebo na polích, lukách nebo pastvinách a neoprávněné kopán